

Motion

Inga gräddfiler i sjukvården

Svensk hälso- och sjukvårdslags portalparagraf lyder:

3 kap 1 § Målet med hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen.

Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har störst behov av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården. Det förpliktar: ingen ska kunna köpa sig förbi vårdköer!

Dock har det framkommit att den allmänna sjukvårdens patienter trängs undan till förmån för privata sjukförsäkringspatienter. Det är ingen som missunnar att folk som behöver vård får det. Men alla ska få samma chans.

Forskare och vårdvetenskapliga företrädare har länge påtalat riskerna med privata sjukvårdsförsäkringar. Risken är betydande för att vi får en tudelad välfärd där en del behöver vänta i vårdköer och trånga väntrum medan andra kan gå förbi med sin försäkring eller plånbok i handen. Alla kan inte heller försäkras. I själva verket premierar sjukvårdsförsäkringar den som är frisk, då en för stor andel sjuka patienter som tecknar försäkringar skulle bli extremt kostsam och hota lönsamheten.

De senaste femton åren har antalet privata sjukvårdsförsäkringar ökat kraftigt i Sverige. Detta har skett samtidigt som allt större delar av den offentliga sjukvården utförs av privata företag.

Det ökande antalet privata patienter tas ofta om hand av vårdaktörer som samtidigt har stora uppdrag från regioner. Huvuddelen av aktörernas patienter kommer från regionerna medan en viss del av verksamheten ägnas patienter som kan betala för sig, antingen direkt eller via en sjukförsäkring. Utan regionernas patienter skulle inte de privata vårdföretagen kunna bygga upp och bibehålla den infrastruktur som krävs för att ta emot dessa patienter.

Samtidigt som sjukvårdsresurser slukas av privata försäkringar växer Region Västmanlands köer. Detta är helt oacceptabelt.

Den situationen har uppstått när vi släppte in fler privata aktörer i sjukvården, både enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) och lagen om offentlig upphandling (LOU). Genom att ta emot offentliga medel för patienter från den

allmänna sjukvården och parallellt sluta avtal med försäkringsbolag, växer en lönsam marknad för vårdföretag fram, som till stor del finansieras av skattemedel.

Det finns idag få begränsningar gällande hur dessa företag ska prioritera patienter, vilket får till följd att patienter som har privata sjukvårdsförsäkringar prioriteras före de som söker vård genom den skattefinansierade välfärden. Vård ges alltså inte efter behov som lagen kräver, utan efter vilken patient som anses ge den bästa ekonomiska avkastningen.

Fram till 2007 slog hälso- och sjukvårdslagen fast att "vården ska bedrivas uteslutande med offentlig finansiering och vårdavgifter..." När denna mening ströks ur lagen öppnade det upp för den situation som nu råder i hälso- och sjukvården.

Ansvar för en väl fungerande och jämlik hälso- och sjukvård där vårdbehovet går först, ligger både på staten via lagstiftning, men också på regionerna. När staten inte tar sitt ansvar är det viktigt att regionen reglerar detta i förfrågningsunderlag, avtal och regelböcker med privata utförare.

Genom att föra in tydliga krav på att offentligt finansierad hälso- och sjukvård inte får blandas med privat finansiering försvinner risken för att gräddfiler för ekonomiskt mer lönsamma patienter med annan finansiering än offentlig uppstår.

Därför föreslår Vänsterpartiet:

- att vårdgivare som har avtal med Region Västmanland förbjuds att låta patienter med privata sjukförsäkringar gå före i kön.
- att Region Västmanlands framtida upphandlingar och avtal med privata vårdutförare regleras med tillägget att verksamheten uteslutande ska bedrivas med offentlig finansiering och vårdavgifter.
- att förfrågningsunderlagen för samtliga vårdval i regionen kompletteras med ett krav om att verksamheten uteslutande ska bedrivas genom offentlig finansiering och vårdavgifter.

Heidi-Maria Wallinder (V)

Hans Jansson (V)

Johanna Ritvadotter (V)

Pratima Åslund (V)

Fredrik Stockhaus (V)